

Kedves Órák

SZÉPIRODALMI, GAZDASÁGI ÉS ISMERETTERJESZTŐ
KÉPES HETILAP.

Megjelenik minden szombaton.

Minden előfizető a „Nemzeti Baleset“ Biztosító Részvénytársaságnál baleset ellen, halál vagy rokkantság esetére 2000—2000 koronára van biztosítva. Ezen kedvezmény csak is az eredeti árban rendelt előfizetőknek szól.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:

BUDAPEST,

VII. ker., Károly-körút 9. szám.

Ide intézendők az előfizetések, legczélszerűbben posta-
utalvánnyal, levelek, reklamációk stb.

Felelős szerkesztő és kiadótulajdonos:

FARAGÓ SIMON.

Előfizetési árak

a regénymelléklettel együtt:

Egész évre **6 frt.** — Félévre **3 frt.**

Negyedévre **1 frt 50 kr.**

ELBESZÉLÉS.

(2. folytatás.)

HAZAJÁRÓ LELKEK.

Írta: **K. Beniczky Irma.**

Egy pillantás a szellemek világába.

I.
JULISKA másnap már korán reggel kiment a piacra s néhány olcsó virágot is vásárolt, melyeket az ablakba rakott; a lakást most már valóban barátságos, kedélyes otthonná varázsolták Juliska tündér-ujjai s minden elfoglaltsága daczára elkészítette a szerény ebédet is, s midőn Vendel bácsi déltájban feljött megnézni: berendezkedtek-e már új lakói, nem győzött eleget bámulni, látván a csodához hasonló változást.

— No, maga csakugyan boszorkány, édes Juliskám, — jegyezte meg fejét csóválva.

— Hát az is meglehet, Vendel bácsi, — felelt Juliska nevetve, — nézze, kész az ebéd is, épen tálalni akarok.

— Tudja mit, Vendel bácsi, — szolt az anyja, — most tartson velünk, izlelje meg a kis boszorkány főztét.

Az öregnek sokkal jobban

izlett az étel, mint a mit neki egy szomszédasszony a vendéglőből hozni szokott, és most arra kérte Bukvainét: adjon neki ebédet illő fizetésért, ő idejön ebédelni, ha megengedi és a mit fizet, az lesz majd egy kis segítség a lakbérhez.

Bukvainé okos asszony létére belátta, hogy ebben a házban nem lesz valami fényes keresete, de még szerény sem, mert nem keresi föl senki, különben ő ugyanis csak a falusi divathoz értett, arra meg épen gondolni sem lehetett, hogy orvosi működését folytassa, nemcsak azért, mert az állítólagos boszorkányt senkisé is keresi föl a kisértetek házában, de azért is, mert könnyen följelenthetné valaki és akkor megbüntetnék. Mindez nagyon elcsüggesztette szegényt s már-már megbánta, hogy olyan könnyen és hirtelen elfogadta Vendel bácsi ajánlatát.

De az ő élelmes, aranyos Juliskája ezen a bajon is tudott segíteni. Anyjától

PERCY ALEXANDRA, OPERAÉNEKESNŐ.

örökölte az ügyességet a kézimunkában, a természet pedig más kiváló tehetségeken kívül ritka jó izléssel és helyes ítélőképességgel megáldotta; addig járt, addig fáradt, míg végre egy szabónőhöz bejuthatott, ki a város előkelő családjai számára dolgozott és mindjárt az első napon fölismerte Juliska rendkívüli tehetségét s meg is fogadta első varróleánynak; rövid idő alatt megtanulta a gépvarrást, aztán a szabászatot is. Főnöknője gyakran elvitte őt olyan családokhoz, melyek otthon varratták ruháikat. Juliska nemcsak ügyessége és szorgalma, de kedves modora és szerény magaviselete által is nagy kedvteltségben részesült, a szabónő már a második hónapban fölemelte fizetését, s annyi munkája volt, hogy anyjának is hazavitt, olyat a mit ő készíthetett és a munkához szokott, szorgalmas asszony most már egészen kibékült sorsával, sőt hálát érzett ama babonás falusi nép iránt, hogy kiüldözték csendes otthonából, kivált midőn minden hónap végén takarékharsnyájába csinos összeget tehetett.

De mindennek daczára itt is megmaradt neki a boszorkány hire, ki a kísértetekkel nagyon barátságos viszonyban él és vásott gyermekek, kik néha hajmeresztő kíváncsisággal belopóztak a sötét kapun és szük udvaron át egészen a hátsó udvar bejáratáig sompolyogtak, onnan mutogatták egymásnak azt a négy kis ablakot, mindenféle borzalmas dologról sugdosva, hogy járják a boszorkányok éjjélkor az ördögtánczot a Gyumbir kopár tetején (a Gyumbir ama vidék legmagasabb hegye, mely gyakran nyáron is felteszi fehér hósapkáját, ott tartják a boszorkányok báljaikat, messziről-közlelről repülnek oda seprünyelesen és aztán járják a német tánczot nyalka ördöggavallérokkel). A legszemtelenebb gyerekhős végre nekibátorodott s bekiáltott a csendes udvarba: „Boszorkány!“ sőt követ is dobott az istálló ajtónak, mire az egész sereg nyakra-főre kirohant.

Hogy az öreg asszonyt sohasem látták az utcán vagy az udvaron, az csak növelte boszorkány tekintélyét a Szt.-Jeremiás-utca lakói előtt. Leányát pedig, kinek bájos megjelenését sehogy sem tudták összeegyeztetni boszorkány származásával, a szomszédság szánalom és csodálat vegyülékével szemlélte. Nem bírták fölfogni, hogy most is olyan ragyogó a szeme, mosolygó a szája és piros az orcája, habár olyan rémséges helyen lakik, kár, hogy olyan vén leánynak kell maradnia, hiszen olyan férfi aligha találkozik, ki elég bátor lenne őt feleségül venni, minthogy az anyja boszorkány és kísértetek tanyáján lakik.

Ez ugyan nem gátolta a fiatal — és nem fiatal — embereket, ha a gyönyörű, sugár alakkal találkoztak, hogy meg ne álljanak és utána ne nézzenek, a míg kalapjának szalagját a szélben lengeni láthatták és piczi, gyorsan lépkedő lábait bámulhatták, melyek a kissé rövid ruha alól kikandikáltak, Vendel bácsi olyan czipőt készített számára, mely akármelyik fővárosi czipőművésznek is dicséretére vált volna.

— De hát — így gondolja magában a tisztelt olvasó — hol maradtak a kísértetek — az elkárhözött hazajáró lelkek? Hiszen amint látszik, a kísértetek tanyáján egészen rendes állapotok uralkodnak és e szerint jogtalanul nevezik annak!

Csak türelem szép olvasó, csak türelem! mert az nemcsak rózsát, de kísérteteket, spirit-eket is terem. Mert mindennek daczára való igaz, hogy a szép Juliska és anyja közvetlen közelében, igazi kísértetek vagy szebben mondva: szellemek, spirit-ek befészkeltek magokat, csakhogy jelenlétükről sejtelmese sem volt a rémletes ház három lakójának, de másnak sem az egész Sz.-Jeremiás-utczában.

II.

A ki valaha a most újból divatba jött spiritizmussal — miért ne mondanám magyarul: a szellemészettel foglalkozott vagy foglalkozik, tudja vagy hát tudnia kellene, hogy az elhunytak szellemei vagy nem juthatnak közvetlenül sem a mennyországba, sem a pokolba, hanem előbb olyan helyre, mely épen a mennyország és a pokol közti végtelen ürben számukra be van rendezve köd és felhőbutorokkal, ez az ő birodalmuk, melynek szürke félhomályában lengenek, ezek a végtelen légi birodalomban időző lelkek azonban bizonyos összekötésben maradnak földi létükkel a „lebszalag“ által, mely életükben a testet összeköti a lélekkel, ennél fogva épen ezeket a nagy ürben tartózkodó szellemeket legkönnyebben lehet, még szemmel látható, sőt kézzel fogható alakban is az élők szemei elé idézni, de csakis egy medium-közvetítő eszköz között és egy hypnotiseur segélyével. A szegény lelkek ezen ködös birodalmukban valószínűleg épen olyan kellemetlen, idegesen izgatott állapotban unatkoznak, mint például földi utazók egy zsufolt, szelölözletlen, rosszul világított váróteremben, csakhogy ezek mégis evéssel, ivással ölhetik az unalmas időt, de a gyomortalan szellemek birodalmában nem létezik buffet. Új társak érkezése sem nyújt valami nagy szórakozást, mert a földi eseményekről nem hoznak híreket, olyankor nem is törődnek azzal, mi történik ezen a kicsi nagy világon, melytől épen elbucsuztak, többnyire szomorú kifejezést mutatnak, mely a bucsu néha nagyon is keserves órájában halvány vonásaikon megmerevült.

Olyan nagy szellemek azonban, kik már itt a földön kimagaslottak a nagy tömegből s felülemelkedtek az élet apró nyomoruságain és minden eseményt az örökkévalóság világításában szemlélték, ezen szürke, kietlen régióban is csakhamar eligazodnak s örülnek, ha a lelkek tömkelegében itt-ott egy szellemi rokonnal, vagy rokon szellemmel találkoznak s olyanokkal, kiket földi tetteikért vagy műveikért nagyra becsültek az életben, most ott a szellemek birodalmában egy kicsit eldiskurálhatnak.

(Folytatása következik.)

E m l é k e k.

I.

*Fömlárom a multak honát,
S egy pillantást vetek bele:
Oly szelíden mosolyg reám
Egy szöke lány tekintete.*

*Nézem, nézem s ráismerek,
Ő volt szívem első álma;
Olyan hűen, oly édesen
Emlékezem vissza rája.*

*Együtt éltük a szív korát,
Tanulgatva a szerelmet...
Boldog idő, letűnt idő!
Szöke leány, Isten veled!*

II.

*Emlékemben élnek
Az ábrándos esték,
Melyek szívünk édes titkát
El-ellesegették.*

*Epedő sóhajból
Állt összes beszédiünk;
Ezt az édes-bús beszédet
Csak ketten érteltük.*

*Csak ketten érteltük,
Meg az est homálya...
Oh, légy áldva mindörökké
Szívünk édes álma!*

III.

*Sohsem mondtam, hogy szeretem,
Ő sem mondta, hogy szeret;
Az a vonzó, édes érzés
Köztünk mi is lehetett?*

*Barátság-e, vagy szeretet,
Avagy talán szerelem?
E kérdésre én a választ
Mai napig sem lelem.*

IV.

*Ott ültünk mi a pamlagon
Minden este egymás mellett szóttalan,
Ő vállamra hajlta fejét,
Én meg keble dobogását hallgattam.*

*Kebelének dobogása
Boldogságról regélt tündérszép mesét...
Hova, merre szálltatok el
Ti ábrándos, bűvös-bájjos szép esték?*

V.

*Rég elhangzott szívemben a szép nóta,
Asszony lett a szöke lányból azóta;
Messze innen boldogan él valahol,
Hej, csak az én tépelt lelkem,
Csak az árván barangol.*

*Járok-kelek fel s alá a világon,
Nyugodalmam fel sehohsem találom;
Járok, mint az elátkozott fergeteg,
Síró lelkem a letűnt mult
Emlékein kesereg.*

Szendrői Holozsnyay Cyrill.

A SZÁZADOS ÚR.

Irta: Csávolyi A. Mór.

HÉT év óta működött Benedek Tivadar segédjegyzői minőségben és a legszebb uton haladt, hogy Nagy Ambrus nótárius ur bájos leánykáját oltárhoz vezesse. Így nemcsak szép feleséghez jut, de jogot is formálhat a jegyzői tollat nyugalomba helyezni. El-elábrándozott a rideg hivatalszobában, maga elé képzelte a jövőt, midőn majd a hivatalból hazatérve, meleg otthon, szerető hitves várja...

Irmácska sem idegenkedett a segéd-től, csak el-elpirult, midőn Tivadar ur néha napján oda-telepedett melléje s halkan beszélni kezdett a jövőről.

Megirigyelték azonban az istenek Benedek uram csendes boldogságát. Karvalyként csapott reá a végzet egy nagypecsétű levél képében, melyben a „K. u. K.“ felsőbbség elrendeli, hogy Nagyfalu községében háromszáz huszár szállásoltassék el. Benedek uram elolvasta a rendeletet egyszer is, kétszer is, de csak nem tudott a dologból kiokosodni. Csupán azt az egyet értette meg belőle, hogy ott biz' nem csak közlegények, de tiszték is lesznek és a milyen gyöngeszivű a fehérnem, utóbb még az Irmácska szeme is beletéved egy kifent bajuszu tiszt szemepárjába és akkor ugyancsak elbucuszhatik Tivadar uram a boldogságától.

Megérkeztek a huszárok, el is szállásolták őket. Vendégszerető a magyar ember, akadt mind-egyiknek helye. A tiszték között egy hetyke százados volt, Parlaghy Dezső báró. Müvelt volt és hozzá dús gazdag. Kártyázott, akár egy monaccói bankadó és vesztett rémitő módon, minden héten telt csomagocska érkezett részére a postával, melyben a Jancsi „privatdiener“ esküdözéseit szerint, csupa ujdonatuj, ropogos ötvenes bankó volt.

A véletlen úgy akarta, hogy a százados épen a jegyzőkhöz került lakásra, a mivel a katona Tivadar ur végtelen bosszuságára teljesen meg volt elégedve.

Parlaghy báró már az első napokban benső ismeretséget kötött Irma kisasszonnyal, ki szintén nem huzódott a csinos katonától. Csak Tivadar ur járt-kelt nagy komoran és csinálta a hibákat a protokolumba. Káromolta a sorsot, a miért ezt a századost utjába sodorta.

Irmácska is napról-napra hidegebb lön iránta, de annál barátságosabb lett Parlaghyval szemben.

A százados világot járt ember volt, értette a módját a leány behálózására, viszont a leány meg úgy elhallgatta szerelmi ömlengéseit, akár egy orakulum nyilatkozását...

Benedek lassanként elmaradozott a jegyzőkházától, hol nem igen nélkülözték, mert a vidám katona mellett úgy tűnt fel, mint egy hazajáró, busongó lélek. Csak az öreg jegyző dörmögött olyasfélét, hogy mégse kéne tán azt a fiatal embert úgy szélnek eresztetni...

Parlaghy pedig egyre-másra kapta a pénzes csomagokat az ötvenes bankókkal és szórta a pénzt pelyvamódra.

... Egy napon subás tanyai ember állított be a hivatalba adót fizetni. Nagy kinnal előkereste az adókönyvet és azzal együtt egy ötvenest tolt a jegyzőségé elé. Tivadar ur ugyancsak elesodálkozott a nagy pénz láttára. Ritka portéka az szegény ember birtokában, Guba Márton uram pedig nem igen állt gazdag ember hirében. Tivadar ur oda-

ment a pénztárhoz, be akarván tenni a bankjegyet, de egyet gondolva, visszalépett az ablakhoz, megnézte a pénzt elől is, hátul is, nagyot csóvált a fejével és odaszólt Guba uramnak:

— Örökölt kelmed, vagy kincset talált tán, hogy ötvenessel törleszti az adóját?

— Nem örököltem biz én, de kincset sem találtam, tekintetes uram, — felelt nagy alázatossággal az atyafi, — úgy szereztem én azt a pénzt becsületes uton.

— Ugyan, ugy-e? Vajjon, ki fizette kendet olyan gavalléros módon? — kérde a jegyzősegéd.

Guba Márton uram egyet-kettőt köhintett, végre kibökte, hogy Parlaghy százados fizetett neki fuvarokért kerek egy ötvenessel.

Hm, — mondá a jegyzősegéd, — a százados fizetett kendnek a fuvarokért? Meg merne rá esküdni?

— Meg biz én, — felelt Guba önérettel.

— Jól van, jól, elmehet.

A paraszt távozott, Benedek pedig elővonta az ötvenest és tüzetesen vizsgálni kezdte azt. Hamis, hamis, — mormogta magában halkán. — Onnan a sok pénz, a sok ötvenes. Hm! Parlaghy százados urnak ferdén áll a szekere. Benedek, Benedek, most egy kis ügyesség, meg egy kis szerencse s úgy kiütöd e hetykét a nyeregéből, mint a pinty.

Zsebébe rejté a bankjegyet, bezárta az irodaajtót és sietve távozott a kaszinó felé.

A kaszinóban a zöld asztal körül ült az egész tisztikar. — Parlaghy adta a bankot és egész halmaz pénz feküdt előtte, szemenszedett, ropogós ötvenesek.

Midőn Benedek belépett a terembe, Parlaghy nagy hangon kért egy ötvenesért aprópénzt.

Benedek készségeen váltotta fel a bankjegyet és átvéve azt, megnézte minden oldalról.

Parlaghy mosolyogva kérde tőle:

— Tán kétkedik valóságában?

— Meglehet, — felelé Benedek — az utóbbi időben sok hamis pénz forog közkézen.

— Közkézen? — szolt a százados félvállról. — Azért vizsgálja hát az ötvenest, ugye?

— Szokásból, — felelt mosolyogva Benedek.

— Például ma is egy igen érdekes eset történt velem. Egy tanyabeli ember, névszerint Guba Márton, jelent meg az adóhivatalban és egy ötvenessel törlesztette az adóját... Ez az ötvenes hamis volt...

A százados elhalványult és idegesen nyult az előtte heverő pénzhalmaz után.

Benedek folytatta:

— Megkérdeztem a paraszttól, honnét szerezte a pénzt és képzelmék, uraim, azt felelte rá, hogy nagy ur adta neki.

— Ej, ej, sajnálkoztak a jelenvoltak. — Nevet nem említett?

— Említeni említett, — felelt a jegyzősegéd, miközben szurósan a századosra tekintett. — Azt felelte a jámbor, hogy Parlaghy százados ur fizetett neki fuvarért...

— Én... én tőlem kapta a pénzt? — hebegte a százados. — Hazudott az ember, vagy ön találta ki Benedek ezt a históriát, mert utjában állók önnek. Elégtételt.

Benedek meg sem mozdult, hanem nyugodtan folytatta:

— Csöndesebben, százados ur. Kételkedtem én is az atyafi állításán, de mostan megbizonyosodtam fölle. Az ön ötvenese, melyet az imént ideadott, azonos a hamisítvánnyal, német szövegén ott a magyar aláírás.

A százados böszülten szökött fel helyéről és kardjához kapott. Társai csitítani kezdték.

A katonatisztek a százados köré gyűltek, míg a polgárság Benedek pártjára állott. Néhány perczig mély csend uralgott a teremben, csak a százados dühös lihegése hallatszott. Végre a tiszték közül egy hadnagy vált ki és Benedek felé tartott.

— Benedek Tivadar ur, ön súlyos sértéssel illette bajtársunkat, Parlaghy Dezső báró századosot...

— Bizonyítsa be

az ellenkezőjét, és én elégtételt adok érte, — vágott közbe Benedek.

A tiszték kérdőleg tekintettek a századosra, ki hallothalványan dőlt a falnak.

Egyik hadnagy hozzálépett és fagyos nyugalommal mondá:

— Százados ur, tisztázza magát, nevezze meg a pénz eredetét.

Parlaghy fejéhez kapott és kifelé iparkodott.

— Hozom a bizonyítékot, — szolt izgatottan és elrohant.

Hazasietett lakásán bezárta a szobaajtót, feltépte szolgálati táskáját és egy kis, villogó tárgyat vett ki abból, — egy forgópisztolyt.

Azután leült az asztal mellé, maga elé helyezte a fegyvert és nagy sietséggel több levelet irt.

☞ A verőfényben. ☜

Midőn ezekkel elkészült, kezébe vette a pisztolyt, megvizsgálta ravaszát, a töltést és még egyszer kitekintett az utcára. Épen ablaka alá értek a tisztok, élükön Benedekkel, kik nem győzték őt visszavárni. Megkopogtatták az ajtót, egyre türelmesebbül, egyre erősebben, végre nagy recscsenéssel letört a zár és az ajtó kitarult. Ugyanekkor Parlaghy kezében eldördül a fegyver. A halálos golyót fejébe lötte s összerogyott.

Benedek odarohant a századoshoz.

Ez tágra nyitotta üvegesező szeméit és szemrehányóan tekintett Benedekre:

Pillantása mintegy mondani akarta: „Megöltél, nyomorult!”

Benedek főléje hajolt s halkán a fülébe sugta:

— Nem én, — a hamis ötvenesek ölték meg önt.

A százados kezét nyújtott az ifjunak s hátrahanyatlott, meghalt.

A történetek után négy hét múlva Irma kisasszony Benedek Tivadar boldog felesége, —

Benedek pedig Nagyszőlő község újonnan választott jegyzője volt.

A jövő D. vonata.

Jules Verne után Hollós.

Vigyázat! — szólt a vezető, — itt egy lépcső! — Óvatosan leszálltam és egy tágas villamos ivlámpákkal fényesen kivilágított terembe léptem, melynek csendes magányát csak lépteink zaja szakította meg. Hol valék? Mi hozott ide? Ki volt csodálatos vezetőm? Nem tudtam. Hosszu vándorlás éjjeli homályon keresztül, vaskapuk, melyek mennydörögve nyitak és megint bezárultak, végtelen lépcsők, melyek a föld közepéig látszottak hatolni — többre nem emlékszem.

Nem volt időm gondolkozni.

— Tudni óhajtja, ki vagyok? Pierce ezredes a nevem. Hol van? A bostoni pályaudvaron.

— Pályaudvaron?

— Igen, pneumatikus-csőtársaság Boston-Liverpool állomásán. És az ezredes két hosszú vashengerre mutatott, melyek mintegy 1 1/2 méter átmérőjűek voltak és előtttem ott nyugodtak a földön.

Megnéztem e két hengert, melyek jobbfelől egy hatalmas falban végződtek és balról kolossziális fémharangokkal voltak ellátva, melyekből egy csököteg hatolt a mennyezet felé. Most már mindent felfoghattam.

Nemrég olvastam egy cikket egy amerikai lapban eme óriási művekről. Arról volt szó, hogy Amerikát Európával kössék össze, két óriási tengeralatti cső által. Egy feltaláló magyarázta, hogy azon helyzetben van, ezt keresztülvinni; eme zsenális ember, Pierce ezredes, mellettem állt. — Szellememben megjelentetem ama cikk tartalmát.

Az előadó kellemes beszélgetésben magyarázta e vállalat részleteit.

Ehhez 1.600.000 m. vascső kellett, mely 1300 tonnát nyomott. Ez anyag szállításához 200 hajó 2000 tonnával kellett, melynek mindegyike 33-szor tette meg útját.

E csövek mindegyike, melyek a vízben egyesültek egymással, 3—3 m. hosszú volt és egy hármas vashálóval volt befonva, mely felett még egy gyantás réteg is volt.

Erre a leíró két hatalmas szócsovet néhány waggonnal töltött meg, melyek rettentő légnyomása hasonló ahhoz, a mint a csőposta leveleit és sürgönyeit rendeltetési helyeikre szállította.

Vasutainkkal való összehasonlítása képezte a cikk befejezését. — Lelkesülve beszélt a felfedező eme új eredeti rendszer előnyeit. A csővonatok utazóiról a lehető legjobban volt gondoskodva. Maga a hőmérséklet egész normális volt és tetszés szerint szabályozható is volt. Még ehhez az utazás olcsósága is járult, mely a csekély üzemi költségeknek megfelelt. — Így vált tehát az utópia kézzelfogható valósággá. A két előttem fekvő vashenger az atlanti oceanon át az angol tengerpartig ért. És még sem voltam bizonyos benne. A csövek lerakása lehetségesnek látszott, de hogy az emberek csakugyan utazhassanak e módon, azt nem hihettem.

E véleményemet nyilvánítottam is.

Hogy akarja ily ren-

geteg távolság számára a légnyomást nyerni?

— Az nagyon egyszerű — felelt Pierce ezredes — csak a gőzfűtatók elegendő mennyisége szükséges, a mint azokat az olvasztó kemenczéknél használják. Ezek a levegőt irtózatossá erővel korbácsolják, úgy, hogy oly áramlat keletkezik, mely óránként 1800 klm.-t tesz meg, ugyanazt a gyorsaságot, melyet egy ágyugolyó mutat. Így a 4000 klm. ut Bostonból Liverpoolig csak 2 óra 40 perczig tart.

— Egy órában 1800 klm.-t! — kiáltottam.

— Igenis! Akarja ön eme sebesség konzekvenciáját levonni? A liverpooli idő + 2 óra 40 perczel elüt a miénktől, úgy, hogy valamely utas, ki reggeli 9 órakor Bostonból elutazik délután 3 óra 45 perczkor érkezik Angliába. Ez meglehetősen gyorsan mén ugy-e? E szélességi fokban waggonjaink 900 klm-rel előbb haladnak óránként, mint a nap és az az utazó, a ki dél

— Éljen! —

12 órakor elhagyja Liverpoolt, ugyanaz nap reggeli 9 óra 34 perczkor érkezik meg Bostonban, tehát 2½ órával előbb, mint a mikor elutazott. Az valóságos dämoni gondolat. Hiszen lehetetlen gyorsabban utazni, minthogy elutazásunknál előbb érzük czélunkat, ugy-e?

Én nem tudtam, mit mondjak minderre. Bámultam, mint a borju az uj kapura. Bolonddal van-e dolgom? Higyjek eme fantasztikus hypothéziseknek? E közben magamban ezer ellenvetést tettem.

— Jól van, — mondtam végre; — lehet, hogy akad utazó e bolondos utra és hogy ily rémitő sebességet ér el. De, hogy állítja meg a vonatot? Megérkezve, mindent el kell rombolnia!

Az ezredes rázta a fejét.

— Dehogy. Az egyik cső az oda-, a másik a visszautazásra használtatik és mindkettőt ellenkező légáramlat tölti meg. Minden vonat odaérkezte megsürgönyöztetik és a villamos szikra azonnal megbénítja a hajtóerőt. Ha magára hagynók, akadálytalanul folytatná útját, de egy szelep megnyitása elegendő, hogy az ellenkező cső légnyomata a bedübörgő vonatot lassan megállítsa. De mit magyarázgassak önnek sokáig? Ime, győződjék meg!

Be sem várva feleletemet, Pierce ezredes egy gombot nyomott meg, melynek reze ott fénylett az egyik csövön. Egy tolóajtó megnyilt és előttem volt az ülések hosszú sora. Az ezredes szólt: Ez a waggon. Hamar szálljon be!

Akaratlanul követtem. Egy Edison-lámpa függött le a mennyezetről; kíváncsian körülnéztem.

Nem létezett ennél egyszerűbb. Hengeralaku kocsi, melynek belsejében 50 fauteuil párosan állt 25 sorban. A kocsi hátsó részén lévő szelep szolgáltatta a belélegzendő levegőt és a másik oldalán lévő pedig a kiáramlására szolgált.

— Mikor indulunk? — kérdém.

Az ezredes nevetett.

— Hiszen már megyünk.

— Lehetetlen! Így, minden rázkódtatás nélkül?

Hallgatództam. Semmi zaj sem volt észrevehető.

Ha az ezredes nem hazudott, ha már utban vagyunk, ugy utazásunk példátlan sebességénél már messze keliett lennünk a szárazföldtől, mélyen lent a tenger alatt. Fejeink felett tornyosultak a habok; a czetek vasbörtönüket talán óriási tengeri kigyónak nézik, melyet óriási farkaikkal megsemmisíteni akarnak.

Csak tompa gördülést lehetett hallani.

Hallgatva ültem ott és engedtem, hogy az idő muljék. Hirtelenül egy jéghideg áramot éreztem arczomon. Homlokomhoz kaptam és kezemet nedvesen vontam vissza.

Mi történt?!

A cső a borzasztó viznyomás alatt megrepedt. Az oczeán behatolt.

Rémülten kiáltottam el magamat...

Oh, a kertemben feküdtem és — záporosó esett. A nagy cseppek felébresztettek.

Én a cikk olvasása közben elaludtam, melyet egy amerikai riporter ajánlott fel Pierce ezredesnek. Valóban fantasztikus eszme!

Attól tartok, hogy Pierce ezredes is csak álmodott.

A Dr. cím.

Irta: Nagy Endre.

Kéjjabb Sulyok Benjámín ur megszerezte hosszas vergődés után az ügyvédi diplomát. Most már nem maradt egyéb hátra, mint irodát nyitni s saját kezére dolgozni. Biz ő így is cselekedett félig-meddig, mivel csakugyan irodát nyitott a szülőfalujában, a hol egy kis fekvősége is volt s mellékesen gazdálkodott is, azaz hogy nem épen mellékesen, hanem egyedül csakis gazdálkodott úgy ahogy, mert mi az ügyvédi munkát illeti, az nem igen ment,

mivel hiába írta ki nagy arany betűkkel, hogy Dr. Sulyok Benjámín ügyvéd, egy árva lélek sem fogta meg az ajtaja kilincsét, nem bizta meg senki, hogy keresse ki az igazságát. Pedig bizony lassan hetek, sőt hónapok is elmúltak, hogy irodát nyitott, még sem volt semmiből semmi. Töprekedett is magában ifj. Sulyok ur, mi a guta lehet az oka, hogy őt az ördög se keresi fel, holott a többi régi módi fiskálisoknak jól megy a környéken. Ő meg, ha ez a kis birtoka nem volna, azóta éhen is veszhetett volna. Pedig nagyon egyszerű volt az egész dolog. Nekem megmondta Revák Boris nénémasszony, mi a dolog veleje:

— Hát tetszik tudni, azir nem megy a fiatal tekintetes urnak jól a sorja, mert a ki sokat marokol, keveset szorit. Ű, ha akari doktor, ha akari fiskális. Mán pedig valaki doktor is legyik, fiskális is legyik, akkor nem tud egyikhe se. Elig egy mestersig egy embernek. Ugy bizony ides lellem; így osztán ha igen a körmünkre íg a dolog, igen szorongat a nyavalya, csak a járásorvos urat hijjuk most is, ha zsidó is, a kinek pere támadt, keres fiskalist a városba.

Hanem történt egyszer, hogy Csutorás Kis János biró uramnak, hogy hogy nem, egy éjszaka nagyon beteg lett az életpárja, ugy hogy czélirányosnak tartottak doktort hívni, a ki megrezinéróstassa benne a zsámiskát, mert az volt a nyavalya oka.

— Hm, — tépelődött magában Csutorás uram, — most mitévő legyek? A járás doktorral épen tenap kaptam össze. Hát már muszáj az uj doktorhoz menni, hát ha az is tud valamit.

Így aztán az a váratlan szerencse érte Sulyok ügyvéd ur csengetyűjét, hogy megrángassák. Nagy ügygyel-bajjal be is került Csutorás uram az udvarra; mert bizony a cseléd nem valami szivesen hagyta oda meleg fekhelyét, hogy ajtót nyisson. Az ügyvéd ur még fürgébb volt, mint a cselédje. Különben nem csoda, hisz akkor se aludt, azon töprekedett a paplan alatt, hogy mi is lesz így vele. Hej, pedig meg tudná mutatni, mit tud ő, hogy kell az igazságot védeni! Mire Csutorás uramék az előszobába értek, már ki is dugta fejét az ajtón s kérdezte, hogy ki az?

— Én vónnék tekintetes uram, Csutorás János.

— Maga az biró ur? Tán valami baj van?

— Van biz' tekintetes uram; az anyjuk igen nem jól van, majd testál; kéne neki izét ni...

— Hm, — gondolá magában Sulyok ügyvéd ur, nem is figyelve nagyon a biró beszédjére — itt sürgösen kell végrendeletet írni. Eszébe se volt, hogy félreértés is lehetne a dologban.

— Mindjárt, mindjárt, biró uram, azonnal kész leszek, csak sziveskedjék egy piczit várni — mondá a szolgálatkész ember s rohant öltözni. Hja, az első panczienssel szépen kell bänni éjfélnak is. A katona sincs oly hamar készen, mikor alaromot fujnak, mint a mily hamar készen lett az öltözéssel Sulyok ügyvéd ur.

— No, mehetünk.

És mentek és elértek a hová igyekeztek: Kis Csutorás János uram házába. Az anyjuk egy nagy kendőbe burkolva ott nyögött a padkán és köpködött nagyokat, mint egy tótkalap. De azért még nagyon távoljárt attól, hogy testamentumot kelljen neki írni.

— No, itt a beteg, tekintetes uram, tesszen neki írni valamit.

— Rögton biró uram, de tanuk is kellenének a végrendeletírásnál.

— Micsoda végrendeletírásnál?

— A mit most akarnak velem iratni.

— Kinek van itt eszébe testamentum? Hanem azir hittam az urat, hogy irjon reczeficzét a patikába orvosságir.

— Hiszen én nem vagyok doktor. Én ügyvéd vagyok.

— Akkor az ur csaló, ha doktornak íri magát, oszt' nem doktor.

— Ne beszéljen ilyeneket, mert ugy képen törülöm, hogy a feje a torony tetején akad meg — kiáltá a dühbe jött ügyvéd, a kit éjnek idején így lövő tettek.

— Lassodj kása, ne köpködj! Láttam én már nagyobb urakat a is, kik csalók meg betyárok voltak.

De már ez több volt, a mit ellehetett volna türni. Ugy nyomta képen az ügyvéd ur Csutorás uramat, hogy csak ugy csattant, aztán megragadva ugy a földhöz kente, hogy csak ugy gurult, meg sem állt, míg az ágy alá nem ért. S aztán mitsem törődve az anyjuk sikoltozásával, ugy bevágta az ajtót, hogy csakugy rengett és nagy káromkodva haza loholt.

— No — gondolá otthon Sulyok ügyvéd ur, újból belevetve magát az ágyba, — most már legalább lesz egy perem, a magamé ez. Hanem utolsó is lesz az ördög jön ezentul én hozzám, befüthetek bátran a diplomával. Mert nem is tudta elképzelni, hogy ez a bolond paraszt be ne perelje s ne gyalazza uton-utfélen. Talán még ki is verik a faluból. De minden máskép történt. Ez a szerencsétlen bolondság lett a szerencséje. Ugyanis harmadnap megint kopogtattak az ügyvéd ur ajtóján és Sulyok ur nem kis meglepetésére Csutorás uram még két emberrel tolakodott be rajta. Az ügyvéd, azt gondolván, hogy ezek lekivittelné jöttek a kölcsönt, alighogy megpillantja őket harcziás állásba helyezkedik s szörnyű haraggal rájuk förmed:

— No, minek jöttek? tán a tegnapelőtt éjszakai akarják visszafizetni? Jöhet én nekem az egész faluval, mert ha megfogok egyet, egytől-egyig agyonverem vele a többit, hogy hirmondó se marad belőlük erre meg amarra.

Csutorás uram e szavakra büszkén végignézet társain, intett egyet a fejével s odasugta nekik: ugy-e mondtam?! S aztán alázatosan ily szavakkal szakítá félbe a haragos fiskálist:

— Isten őrizze tekintetes uram, hogy mink tekintetes urat bántanánk. Egész más szándékkal vagyunk. Mert mondok tudom — mán ugy mondom el, a hogy szivemen fekszik — hogy a tekintetes ur doktornak nem ir egy fagarast se, mer egy kis rozsz esömör ellen se tudott adni orvosságot, pég Ósatori Erzsók nénémasszony még tegnap kikérte az anyyukbul a nyavalyát, pég ü nem járt kollégyomba. Hanem mondok mán fiskálisnak az ur igen jó lehet, mer még asztat is letagadi szemtül szembe, a mi ki van irva szemlátomást, hogy egisz falu olvasbati mán, hogy a tekintetes ur nem doktor, csak fiskális.

Meg mi még nagyobb, még el is veri az embert az igazságáér, mán pedig én olyan verekedővótam teljes életembe, hogy három embert álomban is elagyabugyáltam, de még egy emberre sem akadtam olyanra, a ki pocsikká tegyék, mint a tekintetes ur. Hát mondok, a ki így érti a verekedést, az értheti a fiskálisságot is, kikeresi az igazságot, ha mingyán ököllet is. Hát mink ippen abban fáradszunk, hogy a komával meg sógorral hoztunk vóna egy kis peres dógot, ha el tetszene vállalni...

Persze e szép dicséretes szavaknak s a nem várt változásnak az ügyvéd ur nagyot nézett, le is

lohadt rögtön a haragja, szür alatt egyet mosolygott s elfogadta az atyafiak ügyét. De ezután lett egyébként is mit elfogadnia. Tódultak hozzá sereggestül az egész környékről, mert Csutorás uram és hozzátartozói fünek-fának ajánlgatták. Bizony Sulyok ügyvéd ur akkor csinálta meg a szerencsését, mikor azt hitte, hogy végképen elvesztette. Hja, furcsán jár a parasztember esze. De bánja is már azt Sulyok ügyvéd ur, mikor ma már ő a leghiresebb fiskális a vármegyében.

A szép kis Miczike...

*A szép kis Miczike
Meghalt, eltemették:
Gyászos koporsóba
És mély sírba tették...*

*Ha volnék hatalmas,
Hogyha volnék isten,
Feltámasztanám én
Kis Miczikét menten:*

*Nem lehet őt látni
Soha, soha többé,
Koporsóban nyugszik
Örökkön örökké.*

*Rátenném harmatos,
Szép rózsalevéltre,
S feltűzném dobogó
És fájó szivemre...*

Pálfalvi Pap Endre.

RÖPKE GONDOLATOK.

Kaczér asszonyok tudománya: sokat igérni, keveset adni; semmit sem igérni, mindent adni; s végül mindent megtagadni, vagy eltagadni.

*

A jó házasság alapelve, hogy a házastársak „józanul” szeressék egymást.

Ideális és szenvedélyes szerelem nem Hymen világába való.

*

Szivtelen nő szerelme nemesszivü férfit ideig-óráig sem boldogíthat teljesen.

*

Az érdekszülte szerelmet a nő játssza, a férfi hazudja.

*

Ha a nők nem keresnék a férfiak tetszését, akkor a tiszteletüket bizonyára hamarabb megnyernék.

*

A női szivet a férfiak mint megfejthetetlen rejtvényt szokták emlegetni.

Igazuk van!

Megfejthetetlen talány marad mindazok előtt, kik léha időtöltésből, szórakozás czéljából óhajtják megfejteni e bűvös rejtvényt.

*

A szerelem tűz.

A nemes szivben olyan, mint a kandalló tüze: hamvadófélben is jótékonyan melegítő marad a parazsa.

A szenvedélyes vérben tüzvész a szerelem: éget, rombol, és pusztulást hagy maga után.

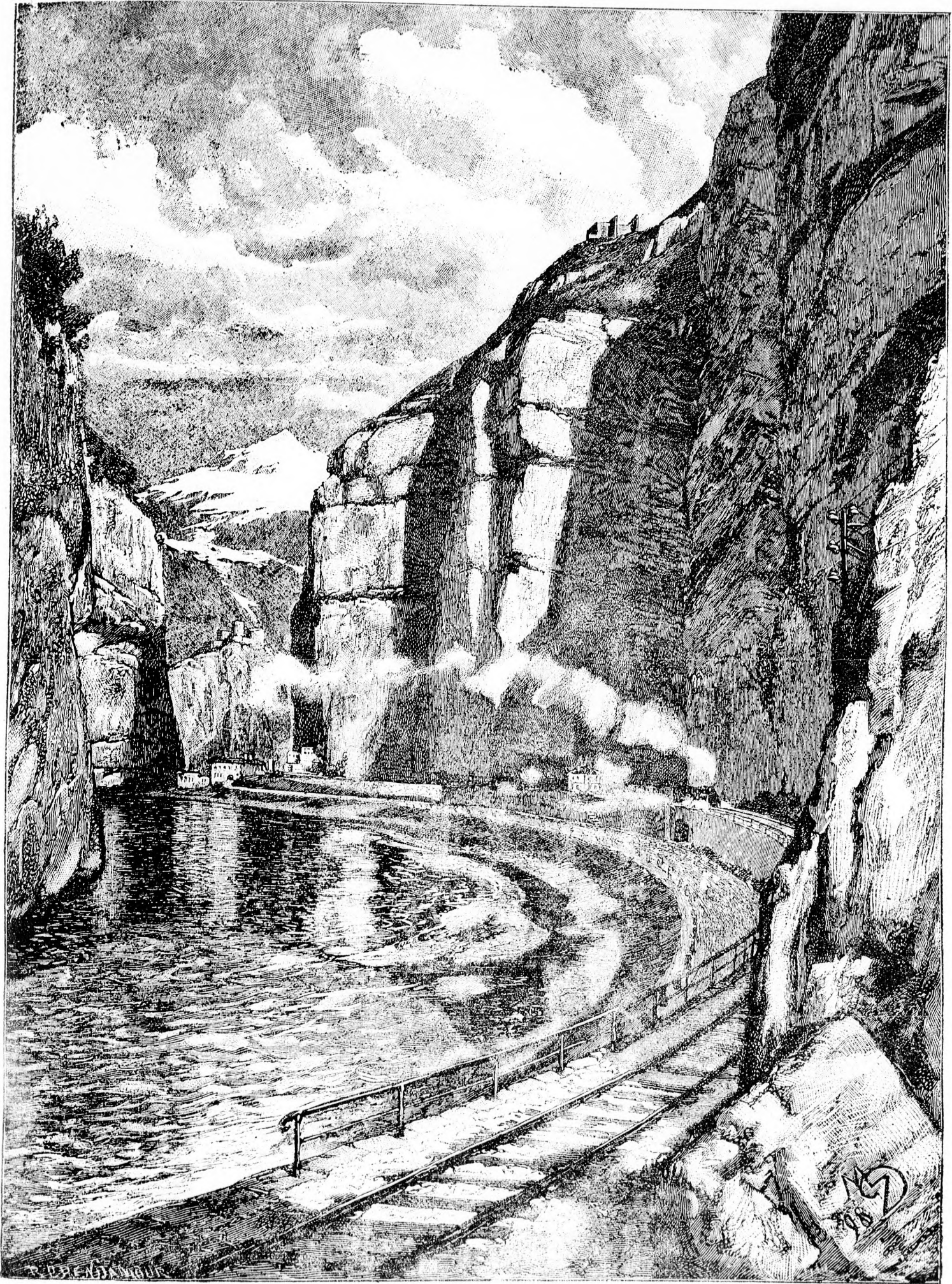
A könnyelműek idegzetében pedig szalmaláng, magasan fellobog és hirtelen elhamvad.

Nagyvárady Myra.

— RÓZSAÜNNEP A KÖZÉP-KORBAN. —

A BERNI SZOROS.

Dalaimból.

I.

*Barna kislányt felneveli az anyja,
Azután meg a legénynek od'adja;
Odaadja a legénynek s azt mondja:
Neki többé a lányára nincs gondja.*

*Ejnye, ejnye, beh szemérmes a leány!
Pedig, pedig férjhezvagyik valahány.
Estve, reggel epekedve azt várja,
Mikor kéri feleségül a párja.*

II.

*Nincsen olyan lány több e kerek világon,
Mint a minő te vagy, ékes gyöngyvirágom.
Arcod feshő hajnal,
Bűbajos kis ajkkal;
Az egész mivoltod égi angyalra vall.*

*Földreszállt angyala a szép mennyországnak!
E széles világerért oda nem adnálak!
Nem kell nekem kincse,
Nem vágyom én rája,
Csak te légy szívemnek szerető, hű párja!*

Szini Péter.

Nem mind arany, a mi fénylik.

— Elbeszélés. —

Irta: ZOMBORY DÁNIEL.

Mikor engem harmincz évvel ezelőtt Sziklaváron tanítónak megválasztottak, legelső gondolatom is az volt, hogy megházasodom.

Oh, milyen isteni érzelem is hatja át egy fiatal pályavégzett ember lelkületét, a midőn érzi, tudja s elmondhatja magáról, hogy most már ő is „valami”, önálló egyén, ő is számít a társadalomban s ha a jobb sorsa egyik-másik helyen a szépnem valamelyik viruló tagjával véletlenül összehozza, nem kell a vén professzor ur talán irigységéből bosszantó kaján czélzásaitól tartania, sőt inkább a társadalmi rend hovatovább megkívánja a hölgyek közötti forgódást.

Mily hasonlíthatlanul más élet küszöbén is áll akkor az ember! Hiszen azelőtt ugyszólván az iskolai fegyelem békóiban nyögve, a rideg négy fal között, holt betük labirintjében élt a valódi élet fogalmának a legcsekélyebb mértékével is alig birva. Csak akkor tudja meg az ember, mi a különbség Ilona, Ellácska vagy Katinka édes pillantása s a vén professzor ur szuró tekintete közt!

Szóval kezemben az oklevél és dijlevéllel, Sziklavár tündöklő csillagai között én is elkezdtem dühösen udvarolni.

E tekintetben különösen két család, illetőleg ennek szemefénye vonta magára figyelmemet: Sólyomváry Lilike és Diósy Mariska. Barátnők voltak s hol az egyik, hol a másik helyen gyült össze a vig kompánia.

Fiatal embernek illetlen afelett mondani véleményyt, hogy különösebben mely leányos háznál érzi jobban magát, de én isten neki, kimondom, hogy határozottan az előbbieknél adtam előnyt.

Lilikéék háza, daczára, hogy az apuska csak dijnok volt s ezt én csak előnyül tudtam be, ragyogott a sok aranytól-ezüsttől. Oly pazar, drága szőnyegekkel, butorokkal, függönyökkel, virágvázákkal berendezett szobákat nem minden bokorban lehet látni.

Na! — gondoltam magamban, — ilyen szobák s az ilyenben való élet voltak mindenha az én ideáljaim netovábbjai!

S ezen drága kerethez minden tekintetben, a szó-szoros értelmében illet a benne viruló pünkösdi rózsza, a szép házi kisasszony, kinek ébenfekete haját, alabástrom fehérségű arcát, finom metszésű éjsötét szeméit, lenge alakját méltán tartották a görög istenség legtökéletesebb női példányának.

Hanem — a szó köztünk maradjon — olyan pompás ozsonnáknál sem gyönyörködtünk ám, nem-hogy Sziklaváron, de távol vidéken sem, mint Sólyomváry Lilikééknél. Egy egy kis lakodalom volt náluk ilyenkor. Kitüntetés számba vehette az a fiatalember, ki itt megjelenhetett, jöttek még vidékről is, hova hire eljutott, Lilike társaságában gyönyörködni.

Bizony lehetett is gyönyörködni nemcsak pazar testi szépségében, de lelkének műveltségében is. Valóban fenkölt lelkületű női lény volt; nem is csoda; puha, picziny kacsoi valaha alig illettek más regényeknél, novellás köteteknél. Költőkből merített idézeteivel nem egyszer bámulatba ejtett bennünket; e mellett zongorázott, énekelt és szellemesen társalgott.

Ugy láttam, Sólyomváryék egészen ezen drága kincsüknek éltek, minden jövedelmüket leányuk boldogságára fordították, mert bizony az apuska meglehetősen kopott ruhában járt s nem egyszer vettem észre, hogy midőn mi az ebédlőben pelesenyékben, a czukrász remek készítményeiben turkáltunk, az apuska kívül a konyhában szalonnát, kenyeret falatozott.

Gondoltam: csak ilyen lehet az önzetlen családapa!

Hej, bizony a sok szép selyemruha, kalap, illatos toilette-czikkék sok pénzt fölemészthettek. Lilikét és mamáját ritkán lehetett látni egy és ugyanazon ruhában, ők vezették a divatot Sziklaváron. S a bálban? Hallani sem lehetett más bálkirálynőről, mint ő róla.

Ha ott volt, pedig nem volt valamicsodás bál, melyen ő ott nem lett volna, mert hiszen tudta, hogy szépségének varázsát csakis ilyen helyen juttathatja teljesen érvényre: ő volt a nap, mely körül a többi halandók bolyongtak s az igazi bájvakító sugarai az ő lényéről áradtak szét a termekben.

Gyakran volt mulatság a szálló esinos kis nyaralójában is. Öröm volt az ilyen helyen lenni; ozsonnázunk, játszottunk, daloltunk és csevegtünk a lugas hős árnyékában. A mama szerfölött rokonszenves nő volt, vendégeit rendkívüli eleganciával tudta fogadni és ellátni; kifogyhatatlan volt a kínálgatásokban: „Ebből a süteményből tessék, vagy ez a ropogós sült izlik jobban talán?... Ne kiméjlek a gazdát, hiszen majd hoznak a tanyáról, ha a felsőbből nem, okvetlen kapunk az alsóból egy csapat szárnyast” stb. E mellett élénk szerepet vitt a pajzán társalgásban, vig enyelgésekben.

Sokszor úgy fülhegygyel hallottam, mintha az apuska e nagy fényezésért egyszer-máskor zsörtölődött volna is, de hát természetesen az csak annak a következménye lehetett, mert ő szegény dijnok lévén, egész életében poros akták másolásával foglalkozva, a szép és nemes iránti érzéke nem is fejlődhetett ki, fogalma sem lehetett, hogy a társadalmi illemdex mit követel egy ilyen családtól.

Lilikének szerencséjére a mama egészen más fán termett, jártas-keltes lévén a nagy világban, a saját elvei, belátása szerint nevelte leányát.

Diósy Mariskáról már nem ilyen hízegősen emlékezhetem meg. Az ő házuk tája, úgy kívülről, mint belülről sokkal szerényebb képet mutatott, semmint hogy Sólyomváryékéval még összehasonlítani is lehetséges volna. De emellett igaztalan volnék, ha a puritán egyszerűség felemlítésénél a házukban tapasztalt izléses berendezésről, tisztaságról megfeledkezném.

S tény, hogy a mi kézimunka a szobában itt-ott látható volt, mind Mariska ügyes kacsóit dicsérték; az ablakfüggönyök, ágy- és asztalterítők és sok egyebek mind remekei voltak az ügyes női kézimunkának.

Mariska korántsem fordított annyi időt sétára, mint Lilike, s ha bétköznapon Lilikével sétára hívtuk, a legtöbbször valami ürügygyel kimentette magát, hogy a kézimunkát be akarja végezni, vagy még nem elégitette ki a baromfiakat s más efféle prózai dolgokkal mentegetődzött; persze ez mielőttünk visszatetszést szült s épen ezért nem is tudtunk vele kellőképen szimpatizálni.

No olyan is volt ő, mintha csak munkásnak született volna; bármikor beléptem hozzájuk, mindig dologban találtam, vagy a szobában, vagy a házuk előtti kis kertben zöldségfélék és virágok között babrált, sőt még azt is megtette, hogy korán hajnalban mamájával gyümölcsöt vitt le a piacra, a mikor persze még a finom szabásu hölgyek a boldogok álmát alusszák.

Itt vasárnaponkint nem volt oly nagy és hires kompánia, az étkek is csak a saját készítményeik voltak, melyekre Lilike olykor-olykor nem is mulasztotta el, ha tekinteteink találkoztak, hogy ajkbigygyesztéssel néma megjegyzést ne tegyen.

Sőt többször megfigyeltem, hogy Lilike észrevétlenül egy-egy sütemény darabkát zsebeibe csusztatott, hogy otthon mamuskájával jól mulathasson rajta.

En az itt tapasztalt dolgok felől azt a benyomást szereztem, hogy Mariska lehet jó gazdasszony, ügyes, gondos, takarékos házvezető, de mit ér, ha oly prózai, hogy még kétszer is elmegy bálba ugyanazon ruhában; nem tud annyira hatni atyjára anyjára, hogy legalább minden két hétben új selyem blúza, fehér napernyője, gigerli kalapja lehetne, nincsen az istenadtának annyi társadalmi műveltsége, hogy néhány francia, angol vagy német szót kiejteni képes lenne, vagy egy társas összejövetelel el tudná zongorázni legalább egy ujjal a legegyszerűbb dal melódiáját!?

* * *

Igy teljesen megismervén a két család minéműségét, otthon magányomban azon kérdést vetettem fel magamnak, hogy vajjon ezek közül jó lelkiismerettel tudnék-e jövődöbéli társat választani, a ki életemet megédesíteni, boldoggá tenni élete feladatául tekintené?

Feleletem az volt rá: igenis tudnék!

— Melyiket választanám?

Erre vonatkozólag a következőképen okoskodtam:

Ha gazdálkodó vagy iparos ember lennék, minden habozás nélkül Diósy Mariskát választanám, de miután uri ember, diplomás egyén vagyok, kinek a társadalom előkelőbb köreiből is meg kell fordulnom, kinek karakterét minden tisztességes eszközökkel bővíteni kell, csakis Sólyomváry Lilike kezéért fogok küzdeni életre-halálra.

Ezen határozott véleményemet Virágházán lakó szüleimmel is azonnal tudattam.

Levelemre választ leghamarabb anyámtól kaptam, melyben szeretőleg irt, hogy a dolgot jól meggondoljam, mert az nem két-három hétre szóló dolog stb. — Apám is ilyenformán irt, hogy benőtt már a fejem lágya stb.

Harmadnapra újra jön egy hatalmas levél. A kalligráfijáról mindjárt ráismertem, hogy nagyném küldi. Oh, mondom, a nagynémemet bizonyosan a szentlélek megszállta s örömeiben a végrendeletét küldi, melyben engem tesz egyedüli örökösévé.

Nem úgy történt, hanem ékes hieroglif kezevonásával tudtomra adja, hogy nem is képzelem, mennyire jólesett szívének legujabb elhatározásom, hogy megnősülök; hogy nem azon szomorító tudattal kell nékie ez árnyékvilágból elköltözni, hogy ilyen meg olyan akasztófárával, korhely, mákvirág öcsese fogja kis vagyonszájának reá eső részét elfecsérelni. S tudatja, hogy Sziklaváron van neki egy leánykori barátnője, kivel ezelőtt ötvenöt évvel a töltési bálban, — hol a hopszpolkát ők ketten tudták legszebben járni — ismerkedett meg s azóta vele szorgalmasan minden huszadik évben levelez...

— De hát mi közöm nékem mindezekhez? Mit bánom én, hogy nagynémnek bárki volt is ezelőtt 55 évvel a barátnője s akár hogy járták a hopszpolkát? Tán csak nem azt akarja édes nénikém hosszas tapasztalatokon nyugvó bölcs belátásával nékem hitestársamul ajánlani?!

Az jött aztán ki a levélből, hogy miután azt a jó barátnőjét, a kivel ezelőtt 55 évvel a töltési bálban, hol a hopszpolkát csak ketten tudták járni, megismerkedett s azóta minden huszadik évben levelez, már rég óhajtotta meglátogatni s miután én is megnősülök s így annál inkább szeretne városunkban széjjelneznem, ennél fogva ha kedvenz állatait addig valahol el tudja helyezni s más közbejövő akadály nem lesz, a napokban meg fog örvendeztetni becses látogatásával.

(Vége következik.)

SZINHÁZ ÉS MŰVÉSZET.

FEHÉR NÁSZ.

Dráma 3 felvonásban. Irta: *Lemaître*, fordította: *Ambrus Zoltán*. Előadták először a Nemzeti színházban 1899. évi április 21-én.

Jules Lemaître megunja a mai drámairodalomnak ugyszólván egyetlen alapját — a házasságtörést és új tere megy, — azt akarja bizonyítani, hogyan vétkezhetik valaki akkor, mikor a könyörületesség legnemesebb áldozatát hozza s hogy okozza halálát annak, a kit meg akar menteni. Ennek érdekében erőlteti a bonyoldalmat elejétől végig, Simone ébredő szerelmétől — egész haláláig. Mindenütt a természetellenesség, hogy *Jaques de Tievre*, ez a sokat élt párisi világfi, gyűlöli a nőket, hogy világgűlölő, hogy telve van ellentmondással, hogy egyszer így beszél magáról, egyszer amugy, az csak azért érthető, mert a szerzőnek egy ilyen alakra van szüksége, hogy drámáját felépíthesse.

Özv. Aubertnének két leánya van, az egyik Márta első férjétől erős egészséges, a másik Simone, a második férjétől, ez mellbeteg, s betegsége oly előrehaladott stádiumban van már, hogy az orvos szavai szerint egy nyitva felejtett ablak megölheti. Simone tudja nagyon jól, hogy mennyire reménytelen a betegsége, izgatottan kérdezi az orvost, hogy van-e még három hónapja az életből. Az orvos természetesen nem világosítja fel bajáról, ígér neki még vagy harmincz évet, vagy valamivel kevesebbet! Ez a család egy tengerparti kis fürdőhelyen időz, Márta természetesen unatkozik, mikor Jaques de Tièvre, hogy valami célja megunt életének mégis legyen, pusztán szánakozásból Doliveux orvos tanácsa ellenére udvarolni kezd Simonének, ki véletlenül elárulja előtte, hogy megbarátkozott már a halál gondolatával, de szeretne előbb szeretni. De Tièvre tehát tisztán azért, hogy ennek a szerencsétlen leánynak boldoggá tegye utolsó óráit, udvarolni kezd neki. Csak-hogy az egészséges leány hogy gondolhatná azt, hogy De Tièvre egy haldokló kedvéért jár a házhoz; azt hiszi, hogy ő miatta és szerelmes lesz belé, olyan romboló, olyan erős szenvedélyvel, hogy képes saját testvérenek is ellenségévé lenni. De Tièvre lassankint csakugyan szerelmes lesz a kis haldoklóba, feleségül veszi, de csak fehér nászuk van, a naiv kis beteggel el lehet hitetni, hogy a férj és feleség viszonya teljesen ki van merítve, ha a férj esténként megcsókolja az asszony homlokát.

Márta a fiatal párral egy házban lakik, s mikor már nem bírja fékezni szenvedélyét, megvallja De Tièvrenek, hogy szerelmes belé, de ez azt ajánlja neki, hogy menjen férjhez egyik hatvanéves udvarlójához. Ez kosár, mely annál jobban gyalázza meg Mártát, mert a nő kapta attól, a kit szeret. Kétségbeesik, s ekkor dicsekszik előtte Simone, hogy ő most már igazi asszony (a férje megcsókolta a száját). Márta minden reményét elvesztve,

fuladozva rohan az ablakhoz, kitarja, s az esti hűvös levegőben Simone újra meghül. A férj Mártát kiutasítja a házból, utazzék el, de aztán a leány könyörgésére ellágyul s megígéri, hogy meglátogatja őt bucsuzóra, mire bejön a nyugtalan Simone, s mikor, látja hogy Márta hogy csüng férje nyakán, fölindulásában elfogja egy ájulási roham — és meghal!

A mesét rövidebben is elmondhattam volna abban, hogy a természetellenes vétek mindig megboszulja magát. De Tièvre, az egészséges férfi, egy haldoklóhoz köti életét, míg az élt megvetéssel kerül el. Már ebben perversitás van, a melyért bűnhődnie kell s bűnhődik is, mert míg eleinte a szánalom vezeti őt tetteiben, mikor ez a szánalom már szerelemmé lett, — akkor veszi el őt. Gondosan megirt dráma, melyben egy felesleges szó nincs! Annál több, bár mindig megokolt, monológ!

De a darabot mellbeteg nem nézhetik meg.

Ez a darab is ahhoz az irányzathoz csatlakozik, mely a betegségeket viszi a színpadra; volt már alkalmunk mellbetegséget, szivgörcsöt, vitus-tánczot stb. látni, de igazán egyikben sem gyönyörködtünk.

A szereplők mind remekeltek. Nday (Jaques de Tièvre), Török Irma (Simone), Nagy Ibolya (Márta), Felekiné (özv. Aubertné) és Bercsényi (Doliveux) mind hozzájárultak az est sikeréhez. Török Irma és Nagy Ibolya nyílt színen is tapsot arattak.

Pécsi D. Anzelm.

☞ A kedvencz dal. ☜

szél félrefujt, fényes seprőhöz hasonlóan.

A báróné megcsipte férje karját.

— Szebb ugyan nem lett, — mondta halkkal.

— Kissé elvadult, — magyarázta a férje.

Nem egy szemüveg irányult feszült figyelemmel a barátok csoportjára, kik némán összeüleltek.

— Mégis okos ember, hogy mindazokat a dolgokat átadta a feledésnek; — jegyezte meg a báróné.

De Stolt, jóakaró kétkedő létére, némileg aggodott, fanyar arcot vágott s magába mekegett:

— A—a, nem jó história — nem jó história.

Aztán örömsugárzó arcczal kisietett, hogy kezét szorítson a hazatérő szomszédal.

V O L T.

— REGÉNY. — [3]

Írta: Sudermann Hermann.

Magyarra átdolg. K. Beniczky Irma.

I.

Kletzingeknek eszében sem volt, hogy viselkedésükre figyeljen. Épen csak annyi időt vett magának, hogy a szülőitől elbucsuzzék illő udvariassággal.

— Remélem, Szelenthin nekünk is jó napot fog mondani! — kiáltott a báróné utána.

De ő már nem halotta. Hosszu gólyalépéseivel sietett a Perronra. Melle zihált, szélesen domborodó halántékain kék csomókként kidagadtak az erek. Kezét baloldalára szorítva állt ott, s tágra nyitott szemmel nézett a robogó vonat felé.

— Uli! — kiáltott egy érezes hang döngő ujjongatással, a mint a vonat megállt. — Egyik szakasz ablakán kibukkant egy szalmaszöke koponya, rézbarna orcákkal, vigan ragyogó, villogó szemmel, és hosszú szakállal, melyet a

II.

A „Porosz korona“ hátulsó termében hős félhomály uralkodott... Az ablaktáblák be voltak hajtva, a hárszlombok által máris enyhített napfény csak keskeny hézagon hatolt be bágyadt arany-színben.

Ezen teremben nemzedékeken át mindazok gyűltek össze, kik Münsterberg „társaságához“ tartoztak, vagy kik jó szolgálatok által jogot szereztek, hogy ahhoz számíttassanak. A nagybirtokosokon kívül a münsterbergi helyőrség tisztjei, a tartományi tanácsos, két orvos és néhány törvényszéki bíró gyülekezett itt össze minden este.

Nappal a vidéki fölbirtokosok nejei, kik vásárolni jöttek a városba, oda szálltak és fiaik, az iskolai szünidőben, ott ünnepelték dáridóikat.

Olyankor az ajtó zárva maradt s állványán nagy fehér falragasz függött e szavakkal: „Nagy takarítás“.

Az ifju sarjadék ilyen módon biztosítva volt a szülők meglepetései elől.

Itt, semleges téren, abban a helyiségben, mely már Szellenthin diákkori dőzsöléseinek tanuja volt, a jóbarátok pihenőt tartottak.

S míg Kletzingk Ulrik kimerülten a hőségtől és izgalomtól, sápadtan a pamlagon hevert, hosszú lábait kinyújtva, a hazatért vidám szilajsággal futkosott az asztalok közt, mohón beszívta a régi, kedves gőzt, a dohányfüst, borfélék és sörmaradékok vegyülékét, mit oly rég nélkülözött.

Gondtalan, semmivel sem törődő, zavartalan öröme az együttlétnek annyira eltöltötte lelküket, hogy egyelőre nem is beszéltek. Szíveik annyira el voltak telve egymással, miszerint úgy látszék, hogy nincs semmi mondanivalójuk.

— Te Hamburgból jössz? — kezdé végre Ulrik a társalgást egy közömbös kérdéssel.

Leo megállt barátja előtt teljes hat láb magas hatalmasságában.

— Ugy van Tegnapelőtt reggel partra szálltam. És egyenesen egy reggeliző pinczébe mentem... Egy pár rokonérzelmű lelket magammal hoztam Buenos-Ayresből. Na, és aztán reggeliztünk egész éjjel, a legközelebbi reggelig.

És erre nevetett, két pompás fogsorát mutatva, nyelvével csettentve. Szétvetett lábbal, kezei a nadrágzsebeibe dugva, állt ott mint a természetes, széles mellű férfiasság ősképe. Dus sötétszöke körszakál szegélyezte két orcáját, melyek az egyenes orral együtt olyan benyomást tettek, mintha ércből lennének öntve, állánál a szakál hosszú bodor bajszával összekeveredett. Haja tövig volt megnyirva s látni engedte a koponya hatalmas boltozatát, mely úgy állt vörös, husos nyakán, mint egy dómnak kupolája.

— És most jut eszembe, hogy Hamburg óta nem ettem semmit; — folytatta. — Mit is jelentsen az? Hát így fogadják a hazatérőt? Tán itt Európában is a nyereg alatt kell majd a húst megpuhitanom?

S kezeit a szájához tartva kiáltott:

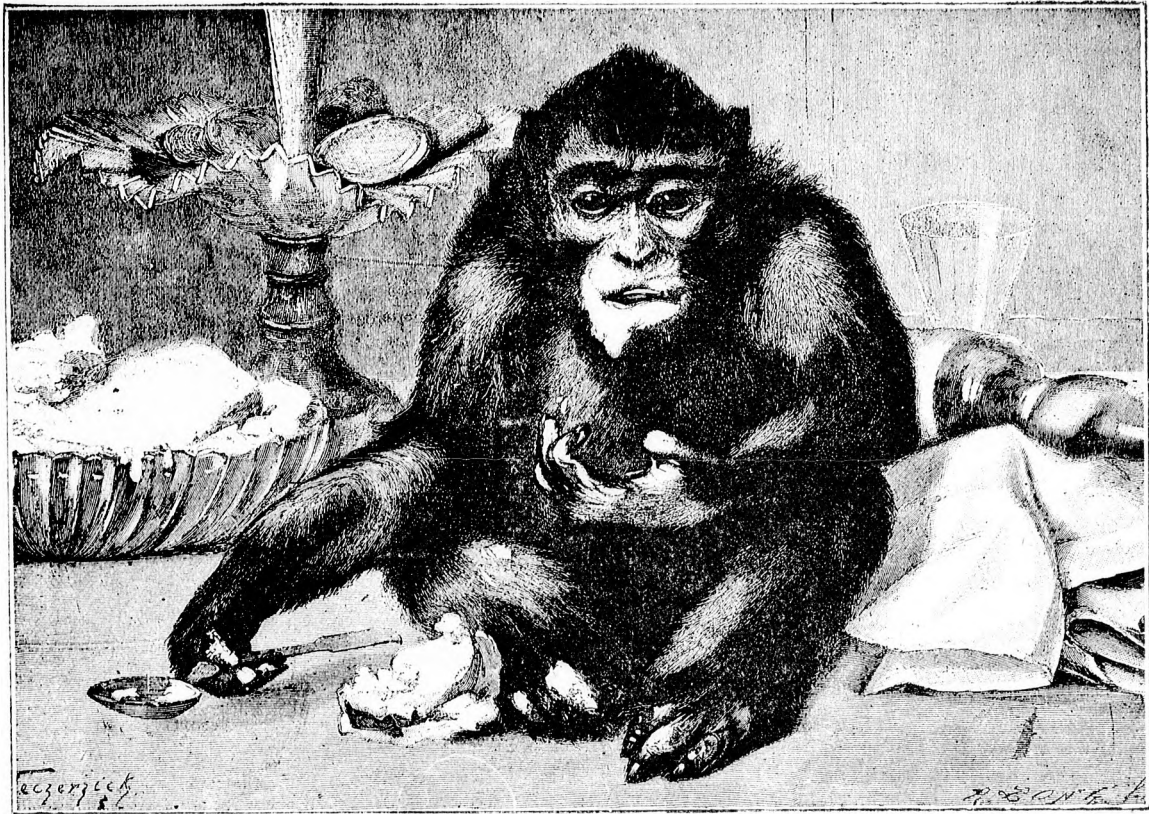
— Koresmáros, banda, esőcselék! — A falak szinte megrendültek a hangjától.

A kövér vendéglős mosolyogva jelent meg az ajtóban s kifejezte a fölötti alázatos örömét, hogy a nagyságos ur nem vesztette el egészséges hangját az idegen világban, s bizonyára másként sem változott.

— Épen nem, öreg barátom, — felelt Leo — bizonyítékul kiszállítom magát a saját ablakán, ha még egyszer eszibe jut hangomat bírálgatni.

A vendéglős ijedten bocsánatot kért, s megígérte, hogy kitűnő étellel és itallal fog szolgálni, aztán hajlongva kifordult az ajtón.

— Őszintén megvallva, te nem tetszel nekem, öregem, — jegyzé meg Leo, — úgy fekszel itt, mint Krisztus kinszenvedése.

— Az inyencz. —

Kletzingk összeszorította ajkait s feszesen felgyenesedett.

— Köszönöm szépen, — felelt; — már nincs semmi bajom.

— Hát a szív mit csinál? Hát a rohamok? Ki is dörzsölte a fejedet ezen hosszú idő alatt, mikor a fehér egerek csintalankodtak?

Ulrik mosolygott, mint az ember gyermek beszédre mosolyogni szokott, mert jólesik szívének.

— Milyen régen hallottam szokott münézettedet; — mondta, míg szemének éles fényét derült szeretetnek ragyogása enyhítette.

— Most már csak az hiányzik, hogy „kis leány“-nak nevezd engem és a régi állapot helyre lesz állítva.

— Azt megkaphatod! — nevetett Leo. — De légy szives kérdésekre felelni.

— Igen a rohamok tetemesen enyhültek és aztán mellettem volt néha a — a — nőm is — ámbár — a szava megakadt.

— Igaz — a nőd — a nőd — —

A vendéglős bort hozott.

A barátok koczintottak. A csengő hangra sze-
meik találkoztak. Ulrik átnyújtotta az asztalon
hosszu, sovány szeplős kezét, melyet Leo bensőség-
gel hirtelen megragadott.

— Mi ketten, öregem! — kiáltott.

Ugy volt, mintha Ulrik valamit hozzá akarna
tenni, de elnyelte. „Jól van: mi ketten!” — mondta
aztán.

— És hogy minden a régiben maradjon!

Leo hátradobta kiürített poharát, úgy hogy
összetört, Ulrik is úgy tett.

Aztán, midőn új poharakat hoztak, Leo egyre
töltögetett és az üveg csakhamar kiürült.

— Hiszen te úgy is csak izlelgeted a bort, —
mondta mintegy mentegetőleg.

De úgy látszik, nemesak egyedül a szomjuság
indította az ivásra. Felugrott, megint leült, meg fel-
ugrott s kemény léptekkel járt ide-oda. Ugy visel-
kedett, mint olyan, ki valami nehéz földat előtt áll
s fel akarja magát bátorítani.

Ulrik követte szemeivel s egyetértőleg mo-
solygott.

— Most jut eszembe, Leo, — kezdte, hogy ügyet-
lenebb barátját kiségitse a zavarból. — Gratuláltál
te valaha leveleiddben, hogy megnősültem? Én nem
emlékszem arra.

— Nem, — dörmögött Leo.

— Udvariasnak találsz azt?

— Nem. — De nem is szükséges, hogy veled
szemben udvarias legyek.

— Nem helyesled házasságomat?

— Helyeslem-e! — Istenem, lám, micsoda czélja
lehet annak, ha most, két évvel az esküvő után,
azt kérdezed, helyesnek találom-e különben az ügy
ugyis mindegy, itt csak az a kérdés, — barátjához
lépett s kezeit vállaira téve, szinte aggódó vizsga
tekintettel nézett szemébe. — Uli, boldog vagy.

Ulrik nevetett. A nyugodt önirónia nevetése
volt ez, melyben csakis élesebb hallású fül, mint
Leoé, a kimerültség vagy aggodalom egy alaphang-
ját megkülönböztette volna.

— Mirevaló egyszerre ez az ünnepélyes ko-
molyság? — kérdé. — Hiszen tudod, hogy boldogsá-
gomról gondoskodva, van a mig kedvem szerint vi-
tatkozhatok a parlamentben.

— Ez csak kitérő felelet, — viszonzá Leo.

Ugyis jól van. E szerint most már kizárólag
csakis ezzel a sült csibével foglalkozom, kivéve a
hozzá tartozó ugorka salátát.

S ezzel mohó étvágygyal hozzáfogott az evés-
hez. Ulrik egy ideig némán nézte.

— Igazad van, — mondta aztán, — hiába való
fáradtság, ha az ember komoly ügyeket tréfásan
akar tárgyalni. Magamagát sérti legbensőbb lé-
nyében... Azt kérdezed, boldog vagyok-e? Nézz
rám és kérdezd meg magadat, lehetek én boldog?
Azt tudod, hogy mindig vérszegény és gyenge vol-
tam és csak akaraterőm műszerű idomítása által
sikerült magamat annyira a mennyire hasznos em-
berré kiművelhetni... De az erélynek ilyen pazar-
lása a leghitványabb akadályok miatt, a milyeneket
más egészségesebb ember nem ismer, vagy ha ismeri
is, nem veszi figyelembe, annyi elvész hiába jóllé-
tekből, hogy semmiesetre sem lehet számomra
valódi boldogságról szó.

S én mertem kezemet Felicia után kinyújtani,
én, beteg ember létemre, ki pedans remeteéletet
folytattam, kinek semmije sincs, csak vagyona és be-
csületes jóakarata... Felicia pedig olyan lány,
élvezetre teremtett lény, kinek lelke tárva van s

ellenálás nélkül enged az érzékek és a képzelet min-
den ingerének, s olyan szeretetreméltó módon
adja vissza a világnak a mi az neki kölcsönöz, mi-
szerint vétek volna ha megkísérleném, őt elvont esen-
des tépelődéseimbe befogni... Azzal ugyszólván
jogot szerzek magamnak, hogy mint férj mellette
élhessek, ha minden képzelhető szabadságot enge-
dek neki. Ő kedveli a férfitársaságot, jól van; nyu-
godtan türom, hogy az egész környék gavallérai
jönnek és udvarolnak neki; örömet lelek abban, ha
este, édes szemérmes modorával bevallja nekem,
miket követnek el érte a férfiak. Nem fékezem
képzeletét, akár romokat épített magának a parkban
vagy éjjel lóháton vágat a réteken végig, vagy
holdvilágos éjjel a folyót átussza, vagy fényes nappal
becsukja az ablaktáblákat s lámpafénynél estig az
ágyban hever, én nem bánom. Tegyen, a mit akar
és a pletykanyelvek nem is mernek hozzányulni,
mert ő az én feleségem. Ugy bánok vele, mint egy
szép délszaki virággal, melyet gondomra biztak,
melynek idegenszerű kecsét föltétlenül imádja az
ember, habár lételeének és fejlődésének törvényeit
nem ismeri, nem érti... De mit fecsegek annyit,
hiszen ismered őt.

— Igen, ismerem őt, — felelt Leo.

Volt valami hangjában, mi Ulriknak feltűnt,
szinte aggodalmat keltett benne.

— Ezzel azt akarod mondani, hogy nem osztod
véleményemet?

— Én? Semmit se akarok azzal mondani.

— De ha arra kérlek, hogy szólj.

— Nos, hát akkor azt akarom mondani ama
szavakkal, hogy te ama pedanteria daczára, melyre
erőszakos módon nevelted magad, te hatalmas ra-
jongó vagy, tulajdonképen mindig is az voltál... Bi-
zonyíték: a barátság szigete... Igaz, létezik-e még
a mi barátság-szigetünk?

— A folyó vize nem mosta el, — viszonzá
Ulrik kegyeletes mosolylyal. — Olyan erősen áll,
mint mi ketten.

— Az derék dolog, olyan derék, mint mi ket-
ten. Hát most légy szives arra visszagondolni,
mikor atyádat rábirtad, hogy mint keresztény be-
avatási ajándéku pogány imolát emeljen neked, s
mi ketten annak kellő közepén álltunk Kasztor és
Pollux képében, áldozatokkal és fogadalmakkal, s
egyéb hasonló sallangokkal.

— Az mind csak ostobaság volt, a Homér ta-
nulmányok visszaemlékezései; — szólt közbe Ulrik.

— De miért nem jelentkeztek nálam soha
olyan visszaemlékezések? Mert én józan, vig falusi
urfi voltam, ki még messzebbre sohasem hajtotta
képzeletét, mint a mennyire egy tüzes ló, egy tüzes
asszony és egy pohár tüzes bor megkívánja...
Hanem te, az imola mindent elmond... Neked az a
szokásod, hogy azokból, a kiket szeretsz, eszmény-
képeket alakítasz, melyek igazság szerint csakis
képzeletben léteznek.

— Ezzel azt akarod mondani, hogy Feliciát
tulbecsülöm? — kérdezte Ulrik.

— Ugyan hadd el már azt a vizsgálóbíróféle
örökös szólamot, hogy: „Azt akarod ezzel mondani?”
Nem vagyok én tolvaj... De térjünk vissza Feliciá-
hoz... Tudod, ismerem őt gyermekkorra óta. Attól
eltelintve, hogy távoli rokonom, elég hosszú időn át
házunknál élt, néha, tudod, csak néha, szörnyű sze-
relmes voltam bele, de hogyis mondtad? sohasem
láttam benne idegenszerű délszaki növényt...
Az én szemem vagy nem láthatja az olyat, vagy
tökfilkó-létemre jobban ismerem, mint te, hét-
szeres böles.

(Folytatása következik.)

A HÉT TÜKRE.

Az utolsó téli nap bujkált a könnyű szürke fellegek mögött, midőn az Úr a sötétkék aetheren s a gyorsan repülő felhőkön keresztül letekintett a földre s néhány pillanatig a szunnyadó természetet pihentető jóságos szeméit...

— Péter! — szólt méltóságteljesen a Magasságbeli, — mire szent Péter mélyen meghajolva állott az Úr trónja elé.

— Idézd színeim elé a Tavaszt! — mondá a Mindenható, jobbájával távozást intve; szent Péter pedig ismét mélyen meghajolt, s távozott.

* * *

Elbájoló égi jelenet következett...

Angyalok karéneke zendült meg a távolban.

Majd apró bárányfelhőcskék mögül szőke és barna angyalfejek tüntek elő, függőleges félkört képezve. A körív alatt egy bájos nőalak lebegett hófehér szárnyakon; testét tova lebegő világoszöld lepel fedé. Szétbontott, arany színben játszó szőke haja hullámokban omlott alá vállaira; sötét szemöldökei alatt égszínkék szempár tündökölt. Miközben vérpiros ajkai körül égi mosoly játszadozott.

Homlokát orgonavirág, ibolya és kék nefelejtéből font diadém ékesíté; jobb kezében egy buzakalással körülfont zöld, virágos galylyat, baljában ragyogó, nektárral telt kelyhet tartott. Gömbölyű, hófehér vállain két jázmin ágacska tartá össze csak a testén végighullámzó leplet, s egész lénye oly kéjes illatot lehel, minő csak a fenyves erdőknek a rét tarka virágaival vegyült illata lehet. Szóval: maga volt a megtestesült élet, ifjuság, természetes szépség: — hisz' ő volt a Tavasz...

Alig jelenté szent Péter, hogy a parancs teljesítve lett, midőn a Tavasz az őt körüllebegő angyalsereggel az Úr hatalmas színe elé ért, hol az angyalok a Mindenható napsugarakkal átszótt, ragyogó trónja előtt térdre hulló Tavasztól elválva, az Úr körül foglaltak helyet.

— Hivattál atyám, ime itt vagyok! — szólott a Tavasz, — felemelkedve a Trón számolyáról.

— Igen, leányom, hivattalak — bólintott bölcs fejével a Magasságbeli — s mivel elérkezett az idő, hogy végre felszabaduljon a föld a tél lenyűgöző járma alól, s hogy gyermekeim: az emberek óhaja beteljen, kívánságom, hogy ébreszd fel álmaiból a szunnyadó természetet, s varázsolj tavaszt a földre!

— Kívánságod, atyám, mely nekem parancs, teljesítve lesz — szólott ajkai körül szelíd mosolylyal a Tavasz s miután földig hajolt a Mindenható előtt, az újból hozzá csatlakozó angyalsereggel miként jött, eltávozott.

* * *

Az első tavaszi nap arany sugarai törtek elő üdén, szokatlan ünnepi ragyogással a biborral szegélyezett láthatár mögül.

A végtelen magasságu égboltozat fellegtelenül mosolygott alá s tul a sötétkék aetheren a Tavasz hozzá kezdett megváltói munkájához: hogy a Mindenható kívánsága szerint az alvó természetbe életet, ébredést lehessen...

A nap láthatár mögötti Liborágyából felkelve, már jókora utat tett meg szokott pályáján, a mosolygó égen, midőn a tavasz felemelkedett hozzá, s sugaraiba életet adó erőt lehelve, ünnepi, biztató mosolygással tekintett azon nagy templomban, melynek közönséges neve: Teremtészet.

... És mintha tárogatók ébresztő hangja harsant volna át az alvó természetet; mintha a Tavasznak a napsugarakba lehelt lélegző, a kikelet közeledtét jelentő mosolyát mindenki megértette volna: méhrajként tódultak ki az emberek lakóházaikból, hogy élvezzék az első tavaszi napsugarak langyos éltető melegét.

De nemcsak az emberek, hanem az állat- és növényvilág is megérezte a tavasz közeledtét: a madarak vidám szárnycsatolás és csicsérgés közben hagyták el fészkeiket, s az erdők, mezők méla csöndje ismét dalaiktól visszhangzott. A hegyek és völgyekről pillanat alatt leolvadt azon meleg takaró, melyet a fellegek a tél folyamán lassan szállingózó hópelyhek milliárdjaiból szőttek rájuk. A puha földből buján keltek elő a tavaszi fűszálak, messze térségeket zöld pázsit alá vonva; a fák rügyezni kezdtek, s a folyók és patakok elolvadt jégkérgé alatt büszkén hőmpolygató tova a folyó kékes hullámaival, s a kis patak csergedező kristálytisza vizét...

Majd virágok himezték változatos színekben a rétek és mezők zöld bársonyos leplét, kellemes illattal töltve be az üde tavaszi léget. Első az ibolya volt, mely az erdők fűszálai között, apró zöld levélkék alatt bontogató illatos kelyhét; a gyöngyvirág

sem késett soká hófehér szirmaival, s a nefelejt is ott viritott tavak partján, a lágyan suttagó füzek alatt.

... Hangos lett az eresz alja: megérkezett távol dél honából az első fecske, utána többi társai. Megjött majd a daru. A golyák is visszatértek az alföldi délibábos puszták mocsaras vidékeire, a városokba és csöndes falvakba, s felkeresték a kémények tövében régi puha fészkeiket.

... Legszebb tavaszi pompájában ragyogott a fenséges természet. Tavaszról csattogott az erdők bájos dalnoka: a fülemüle; tavaszról énekelt a kis pacsirta...

Tavaszról beszéltek az emberek; a szívekből a kikelet rózsás verőfénye tükröződött vissza, mindenki sietett üdvözölni az ébredő természetet, s az örömtől sugárzó arcokon, szemekben egy üdvözölő mosoly ült, mely mind a tavasznak volt szánva s e két szócskát látszott kifejezni: Isten hozott!...

Gölniczi G. Gyula

KÉPEINKHEZ.

Percy Alexandra operaénekesnő, a londoni színpadok egyik ünnepelt csillaga. Amerikából került át az ó-világba, hol hatalmas hangjával minden hallgatóját elragadta. Percy kisasszonynak érdekes az a picziny multja, ami mögötte van, a huszonkét éves leányka már majd mind az öt világrészt bejárta. Egyetlen gyermeke volt a dús gazdag Percy Jonathánnak, aki azonban tökrement — s fejbe lőtte magát; a magára maradt Alexandra ekkor elhatározta, hogy értékesíti zenei képzettségét és tiszta csengő hangját. A kísérlet bevált s Percy kisasszony ma ünnepelt művésznő.

Verőfényben. Tavaszi napsugár! Milyen különös érzés tölti el az ember keblét, ha az első verőfényben a szabadban dolgozhat. Nem kerüli az ember ilyenkor a napsugarat, mint nyáron, oh volt részük bőven árnyékban, sötétben az egész télen, most keressük az áldott, a kívánt verőfényt. Odaülünk a napra és engedjük, hadd czirogassa meg ez a most ébredt pajkos, bohó kis gyermek, a tavasz, az arcunkat langyos bársony kacsóival.

Rózsaiünnep a középkorban. Május a virágok hónapja, a szerelemé. Már a rég elmúlt idők népei is a virágnak szentelték ezt a hónapot, körmenetekben zászlók alatt vonult végig a nép a városon, ifjak és szüzek hatalmas virágfüzerekkel ékesítve s a néző közönséget virágzapporral ostromolva, attól viszont virágokkal dobáltatva. Jókedv, pajzánság, vidám tréfák, szívből jöttek, mintha a télen át bilincsbe vert, a szoba négy fala közé zárt kedélyesség lánczát tépte volna, hogy teljesen hatalmába kerítse a szíveket.

A berni szoros. Az egész kontinens legszebb vidéke kétségen kívül az Alpok hona, égbenyuló szirtjeivel; ezek tövében a tavak és folyók száza, a zuhogó patakok, a komor fenyvesek mind-mind félelmesen nagyszerű hatást gyakorolnak az emberre. Itt két égbemeredő hatalmas sziklafal tövében huzódó folyó, ott a hegy gyomrába befutó vas szörnyeteg bilincseli le figyelmenket, itt látjuk csak igazán, hogy mily csekélyke az emberi alkotás a természet őseréjének jelenségeihez, a berni szoros két sziklafal közé zárja azt a kiismerhetetlen mély vizet, melynek partján mint parányi féreg huzódik végig az emberi ész egyik sokat hajtogatót alkotása: a vasut. Mily elenyészően csekély ez a természet műveivel szemben!

Az inyencz. Hogy az állatok az emberi szenvedélyekkel saturálva vannak, vagy megfordítva az ember az állati ösztönöknek rabja, ez nyilvánvaló tény, melynek nem bizonyítéka, csak egyik jelensége a jelenleg bemutatott képünk, ahol a művész a gurmandok, az inyenczek ép oly rut, mint egészségtelen szenvedélyét persiflálja. A majom (amely alakra legközelebb van az emberhez) teli marokkal fogyasztja a habos süteményt, nem gondolva arra, mert hisz a gondolat az állatnál ki van zárva, csakugy mint a szenvedélyétől leigázott embernél, hogy ennek milyen káros következményei lehetnek.

KRÓNKA.

Kegyelet.

A király *Horovitz Lipót* festőt bizta meg a királyné arczképének megfestésével. A művész megfelelt a reábizott feladatnak, s a kész arczkép most van kiállítva a bécsi műcsarnokban. *Horovitz* a királynénak egy másik arczképét is (35 éves korában) megfesti. Ezeknek a képeknek csak a királyi család tagjai és a királynéhez közelállott személyek jutnak birtokába másolatban, többet nem készítenek róla.

A királyné emlékére emelendő örök imádás templomára már szépen gyűlnek az adományok, a bizottság már megkezdte működését, melynek czélja a vidéken is gyűjtést rendezni erre a templomra.

*

A honatyák köréből.

A képviselőházban most a kuriai biráskodás és a házszabályok revíziójának törvényjavaslatán dolgoznak, azután elkezdődik a vakáció, a leghosszabb ülésszak után.

*

Elhunytak.

Udvardi Szundý Sándor 74 éves korában Komáromban.

Alapi Salamon Lászlóné szül. Vizer Mária nyolcvannégy éves korában Böleskén.

Dőrei Irma, életének huszadik évében Szigetvárott.

Wagner Ferenczné szül. Schiller Emilia ötvenkilenc éves korában Hegybányán.

Morvay Tihamér biharmegyei főszolgabíró Nagy-Váradon.

Tabajdy Lajos ref. lelkész Szatmáron.

*

Tudomány és művészet.

Uj Munkácsy-kép a Múzeumban. A nagy mestertől a Nemzeti Múzeum nem igen szerzett festményeket. Ifjú korából van egy tájképes életkép. később adomány útján került a múzeumba az „Ujczok” festménye, mely nem elsőrendű alkotás. Pár évvel ezelőtt a kormány megfestette újra a művészszel a „Siralomházat”, melylyel a külföldön feltűnt. Pár nappal ezelőtt jutott a múzeum ismét Munkácsy egy becses képéhez. Ez a Liszt Ferencz arczképe, mely Liszt Ferenczet, élete utolsó éveiből zongora előtt ülve ábrázolja. Az érdekes festményen Munkácsy Mihály ecsetvonásaival következő a felírás: „Liszt Ferencnek Munkácsy Mihály”. Ez a kép eredetije annak a nagyon ismert és elterjedt rézkarcznak, melyet Rippl Rónai József készített. A képet, a melytől Munkácsyné csak azzal a föltétellel vált meg, ha bevője azt a Magyar Nemzeti Múzeumnak adja, *Orosdy Fülöp* ajándékozta a múzeumi képtárnak, a hol azt már el is helyezték. A Nemzeti Múzeum képtára majd a szépművészeti múzeumba kerül, ha palotája elkészül, s akkor ott lesz a „Honfoglalás” című óriás festménye is a nagy művészeknek. Az új országház számára rendelték meg, de ott nem tudják elhelyezni, mert az új országház termeiben — se a képviselőházban, se a főrendiházban — nincs akkora fal, hol ekkora képet megfelelő módon föltehethetnek.

A Magyar Tud. Akadémia április 17-iki ülésén *Than Károly* elnöklelte alatt szaktudományi előadások kerültek felolvasásra.

Mocsáry Sándor „Magyarország reczészárnyu rovarait” (neuropteráit) ismertette s összesen 364 fajt mutatott be. *Rados Gusztáv* bemutatta az „Adalékok az algebrai resolvensok elméletéhez” című értekezését. *Schulek Vilmos* az „ibolyán tuli fény és az átlátszó sárga anyagokról” értekezett. *Krenner József* bemutattott *Moesz Gusztáv* egyetemi tanársegédétől két ásványtani értekezést. Az egyik a Tasmániából való krokvitról szólt s a másik adatokat tartalmazott a grönlandi sienit kristálytani ismertetéséhez. — Három székfoglaló értekezés is volt. *Genersich Antal* a hashártya-tömlőkről, *Hankó Vilmos* az ásványvizek összetételének ingadozásáról és *Straub Mór* az „cinnamomum genus az ósvilági flórában” címmel értekezett.

A kisebb értekezések során *Filarszky Nándor* „Növény-morfologia” című munkáját mutatta be, *Mágocsi-Dietz Sándor* *Gáspár Jánostól* „Adatok a siker khemiájához” című értekezést olvasott föl, mely kimutatja, hogy a magyar buza siker tartalma, a mi oly becsessé teszi, nem fogy, hanem emelkedik s a világ legjobb buzája és lisztje Magyarországon van.

*

Sport.

A magyar lovaregyesület királyné-díját *Erasébet királyné emlékeverseny* címen fogja kiírni. Ez egyike a legjobban dotált versenyeknek, az első díjjal járó tisztelet-díj augusztusban a királyné ezüstművü lovasszobra lesz.

*

Az 1900-iki világkiállításról.

A párisi világkiállítás magyar pavillonjának területe már ki van jelölve s magyar nemzeti színű zászlókkal határolva. Magyarország részére kijelölt terület Angliáéval szomszédos.

IRODALOM.

Füzet az indiai művészetről. A csodálatos báju, mesevilágba való, dús, gazdag, buja indiai művészetről egy kis füzet jelent meg legközelebb. A füzet főként az indiai építőművészettel foglalkozik, s sokat beszél az ellorai híres sziklatemplomról. Sajnos, India gazdag mysticismusának kevés ismerője van, művészetét kevesen tanulmányozzák, pedig a diszitő formák ily páratlan gazdagsága sehol másutt nem található. Ezért is igen nagy szolgálatot tesz e füzet, mely gyönyörű képekben s a tudomány mai színvonalán álló szövegben magyarázza e sajátos kultúra szülötteit. A füzet természetesen a „Nagy Képes Világtörténet” legújabb füzeté. Az egész munka 12 kötetből fog állni. Szerkesztője *Marczali Henrik*. Egy kötet ára diszkötésben 8 frt, füzetként is kapható. Megjelen minden héten egy füzet à 30 kr. Kapható Révai Testvérek könyvesházában (Üllői-ut 18.) s bármely hazai könyvkereskedésben.

SZERKESZTŐ POSTÁJA.

Kérjük előfizetőinket, hogy azok, kik az előfizetők postájában levelezni óhajtanak, csak egy közleményt küldjenek be, mert a roppant tulhalmozódás miatt különben képtelenek vagyunk mind adni. — **Sz. J.** Köszönjük, majd apránként felhasználjuk; arra az időre már előre el vagyunk látva, hanem talán későbbre, ha Önnek is úgy tetszik, pl. jövő évre. Üdvözlét! — **Sz. Erzsike** urhölgynek. Hogyne, minden fajta. Álnévet elárulnunk csak akkor szabad, ha a tulajdonos megengedi. Egy ismerőst vél benne feltalálni? Hisz akkor épen nem szabad megmondanunk, mert az illető nem az ismeretlenek elől fűdi arczát álarcczal. Ne gondolja? Hanem azt akarja, hogy azok, kik ismerik, ne ismerjék fel! — **R. J.**, Klopódia! A V. minthogy inkognitóját levette, most egy más álnév alá rejtőzött. Melyik az? Azt nem mondhatjuk meg. Nagyon feszélyezve volna az a társalgás, ha tudnák, hogy ő is részt vesz benne. — **B. B.** és **B. P.** No, azt már elárulhatjuk, hogy nem egy személy; hogy **B. P.** előfizetője-e ismét és mióta a lapnak, azt meg tudná üzenni a kiadóhivatal, ha **B. P.** teljes címét megírná. Mi nem tudjuk. — **T. K.** A kívánt helyen nem jöhet; sokkal kisebb terjedelme van, semhogy 13 ívet megtöltene, hanem majd a lap hasábjain. Nem állja majd a közlés útját az előadásnak? — **K. I.** No látja, a mamácska is úgy vélekedik, mint mi. Köszönik az üdvözlöt a V. is. — **K. T.** Ha b. neve a megfizetők névsorában volt: igen, különben aligha. — **D. Sz. Anna** urhölgynek, Torda. Ebben a kérdésben most másodszer üzenünk Önnek. Az asztaltánczoltatás vagy humbug (nekünk még sosem sikerült), vagy öntudatlan működésünk. Az asztalra a médiumok ráteszik tenyerüket s ott tartják, a míg elszibbad s ez által akaratlanul és észrevétlenül is erős nyomást gyakorolnak az asztal lapjára. Ha a nyomás egyenletlen, s az asztal könnyen billen, — rendszeren háromlábú, — akkor az erősebb nyomás felé hajlik, csakhogy ilyenkor a szemközti álló szintén ránehezedik az asztalra öntudatlanul is, s ezzel visszabillenti. Így tánczol az asztal, nem, mert a szellemek mozgatják. Egyebekben föntartjuk mindazt, a mit e tárgyról ugyane helyen már irtunk. — **W. Ilon.** A ballada — nem ballada, még csak románcz sem. Annak indul, de nem megfelelő kidolgozásban; próbálkozzék újra meg vele. — **O. Zs. Z.** Bizony, amint látni tetszik, ilyen költemények közlésére nem vállalkozunk, terünk sincs hozzá. Azt előre nem tudjuk soha megmondani. El nem vészett. — **J. T.**, Kisvárda. Hát hol marad az ígért életjel? — **D. R.**, Orsova. Megkaptuk. Remek szép, egész el vagyunk ragadtatva általa. Igazán köszönjük. — **K. L.** A régi jó húron peng. — *Több kéziratról a jövő számban!*

Feloldó szerkesztő és kiadó-tulajdonos: **FABAGÓ NIMON.**

Neumayer Ede könyvnyomdájából, Budapest, VI., Szerecsen-utca 35. szám.